

OBSAH

JARO	4	PODZIM	46
(BŘEZEN, DUBEN, KVĚTEN)		(ZÁŘÍ, ŘÍJEN, LISTOPAD)	
Jarní květiny	4	Já a kamarádi	46
Hmyzí kamarádi	6	Na houbách	48
Domácí zvířata a jejich mláďata	9	Veverka a ježek	50
Na zahrady	10	Babí léto	52
Legrační počasí	12	Vítr a drak	53
Velikonoce	14	Přírodniny	55
Beruška a pampeliška	16	Skřítek Podzimníček	56
Čáry máry fuk	18	Barevný podzim	58
Májka	19	Poslední lístek	60
Rodina	20	Řemesla	62
Moje tělo	22	Části dne	63
Protiklady	24	Loučení s podzimem	65
LÉTO	26	ZIMA	67
(ČERVEN, ČERVENEC, SRPEN)		(PROSINEC, LEDEN, ÚNOR)	
Svátek dětí	26	Čerti, andílek a Mikuláš	67
Výlet	28	Přiložíme do kamen	68
Dopravní prostředky	29	Zvyky a tradice	70
Na louce	31	Vánoční čas	72
U rybníka	33	Když je venku zima	74
U moře	35	Myslíme na ptáčky	76
Na táboře	37	Co už umíme	77
Hrajeme si	38	Karneval	79
Na pískovišti	40	Z pohádky do pohádky	80
Naše smysly	41	Sportovci	82
Ovoce a zelenina	43	Muzikanti	84
U ohýnku	44	Konec zimy	85

JARO (BŘEZEN, DUBEN, KVĚTEN)

JARNÍ KVĚTINY

Vyhlížíme je na zahrádce i na louce. Jsou neomylným důkazem, že se tu jaro nějakou dobu zdrží. Pojďme si s kytičkami zahrát, zazpívat, zkrátka zaskotačit.

POSLOUCHEJ...

(sluchové vnímání)

Předem si sepíšeme seznam květin, abychom při samotné hře neměli kvůli přemýšlení prodlevu. Dále připravíme obrázky květin, které rozložíme uprostřed kruhu (SNĚŽENKA, NARCISKA, BLEDULE, PETRKLÍČ, TULIPÁN, FIALKA, KROKUS, MODŘENEC, HYACINT, SEDMIKRÁSKA, PAMPELIŠKA, KONIKLEC, JATERNÍK, KONVALINKA, SASANKA, PODBĚL...). Děti sedí v kruhu. To, kterému podáme míček, pozorně poslouchá. Dítě sedí, dokud neuslyší mezi jinými slovy název květiny. Název květiny dítě zopakuje a zkusí poznat hlásku, na kterou slovo začíná. Potom vstane a podá míček kamarádovi. Příklad: SYSEL, SOVA, SLIMÁK, SNĚŽENKA, SUD, SAKO... nebo PAPÍR, PERO, PAPOUŠEK, PUSA, PETRKLÍČ, PSTRUH... Pokud je potřeba, tak slova pomalu opakujeme. V závěru si děti jarní květiny vyberou mezi obrázky uprostřed kruhu.

SNĚŽENKA VOLÁ (divadelní dramatizace)

Praktické pro zapamatování budou obrázky květin seřazené podle textu v dramatizaci. Rozdělení rolí je zvýrazněným písmem a opakuje se u každé květiny.

Sněženka zavolá na **bleduli**: „Bledule, vykoukni, už je čas!“
Pedagog mluví a vybraný herec znázorňuje obsah jeho slov.
Bledule vylézá opatrně, protože venku byl v noci mráz.

Sněženka zavolá na **krokusy**: „Budíček! Vstávejte, kytičky!“
Krokusy sněženku poslouchají. Už leze velký i maličký.

Sněženka zavolá na **tulipán**: „Vstávej a zavoň nám, tulipáne!“
Tulipán přemýšlí, co bude dál. Nakonec usoudí, že nevstane.

Sněženka zavolá na **narcisku**: „Narcisko, polez už z hlíny ven!“
Narciska líně se protahuje. O jaru zdál se jí krásný sen.

Sněženka zavolá na **petrklič**: „Odemkni chladnou zem, petrklič!“
Petrklíč má květy otužilé. Hned jak ven vyleze, raz dva cvičí.

Celé všichni:

Kytičky mávají na sluníčko: „Sluníčko, hřej hodně celý den!“
Aby tu mohly kvést na záhonku nejhezčí kytičky pod sluncem.

PRVNÍ SNĚŽENKA (pohyb a melodizace: Já do lesa nepojedu)

Jeden lístek, druhý lístek, (v podřepu, vzpažit jednu i druhou ruku)
potom bílá hlavička, (podívat se na jednu a druhou stranu)
je moc hezké, když sněženka vykoukne ven celičká. (zvolna vstát)

Kýve se, když vítr fouká, (úklony do stran)
krčí se, když pálí mráz, (tělo obejmout rukama)
bílý kvítek tiše volá: „Pojď už, jaro, mezi nás!“ (dlaně kolmo k ústům, volání)

LÉTO (ČERVEN, ČERVENEC, SRPEN)

SVÁTEK DĚTÍ

Dětský den je jako stvořený pro skotačení. Pojdme si udělat radost činnostmi, které máme rádi, ve třídě i venku.

BALÓNKOVÁ DISKOTÉKA

Nafoukneme tolik balónků, kolik je dětí, nebo více. Pustíme si oblíbenou písničku a při tančení odpinkáváme balónky, které k nám přiletí. Po chvíli písničku nečekaně zastavíme. To je signál pro děti, že mají všechny balónky naházet do připravené velké krabice nebo koše a lehnout si na záda ve vyhrazeném prostoru. Ve chvíli, kdy děti uslyší znovu hrát písničku, vyskočí na nohy. Pedagog znovu vrátí balónky do hry a zábava pokračuje.

KDOPAK DNESKA SLAVÍ SVÁTEK (melodizace: Na tom pražským mostě)

Zvýrazněné části zopakujeme.

Sluníčko svou písní
vzbudí všechny spáče,
kdopak dneska slaví svátek,
ten hopsa hej skáče...

(dirigování)
(tleskání v rytmu)
(podívat se na jednu a na druhou stranu)
(poskoky na místě)

Sluníčko svou písní
vzbudí všechny děti,
kdopak dneska slaví svátek,
ten jako pták letí...

(dirigování)
(tleskání v rytmu)
(podívat se na jednu i na druhou stranu)
(mávat rozpaženými pažemi)

Sluníčko svou písní
znamení nám dává,
kdopak dneska slaví svátek,
ten vesele mává...

(dirigování)
(tleskání v rytmu)
(podívat se na jednu a na druhou stranu)
(mávat rukama nad hlavou)

MY MÁME SVÁTEK (dramatizace)

Děvčata stojí na jedné straně herny proti chlapcům.

Kluci: „My máme svátek!“

Holky: „My máme svátek!“

Všichni: „Hurá!“

Děti se běží chytit do kruhu.

Pedagog: „Co budeme dělat?“

Děti: „Tancovat!“

Pedagog pustí písničku a tančí se. Po skončení písně následuje otázka: „Co budeme dělat?“

Děti: „Mlsat!“

Děti se posadí. Vyberou si nabídnutou dobrotu, nejlépe měkký bonbon.

Pedagog hovoří potichu: „Kdo má prázdnou pusinku, ten udělá mašinku za...“

Následuje jméno dítěte, které už domlsalo. Postupně se zařazují i ostatní děti a chytají za ramena kamaráda před sebou.

Všichni:

„Náš vlak veze dětičky, které svátek slaví,
projedeme tunelem, šš, to nás baví.
Tunel už je u konce, vlak hlasitě houká,
aby řidič u přejezdu pozorně se koukal.“

(chůze za sebou)
(děti zůstanou stát, ruce spojí nad hlavou)
(děti chytí kamaráda za ramena a jedou dál)
(děti zahoukají a zastaví)

ČERVENÉ JABLÍČKO

(melodizace: Červený šátečku, tanec mazurka)

Červené jablíčko na jabloni, na jabloni, na jabloni (ruce vzpažit šikmo ke stropu – větve)
otrhá dědeček jako loni, jako loni, jako loni. (výpon na špičky – trhání)

Koš na zralá jablíčka podá mu babička, (do předklonu, předpažit s dlaněmi vzhůru)
koš na zralá jablíčka babička má. (narovnat záda a připažit)

Pamatujete si, jak se tančí mazurka? Holčičky se postaví zády před chlapce, zvednou ruce, aby je chlapci mohli chytit za dlaně. Pak uděláme společně dva kroky stranou, dva kroky zpět a děvčátka se podívají z jedné i z druhé strany na chlapce. Znovu dva kroky stranou, dva zpátky, podívat se z obou stran na chlapce a udělat otočku nebo chlapce oběhnout.

POSLOUCHEJ A HÁDEJ

Jsou modré a šišaté, vaříme z nich povidla,
maminka mi na lžičce tu dobrotu nabídla.
(švestky)

Na keřiku červenají, zalívám je z kropáčku,
vaříme z nich hustý kečup nebo sladkou omáčku.
(rajčátka)

Podle vůně poznáme, jestli bude pálit,
od pálivé honem rychle zkusíme se vzdálit.
Nám chutná jen sladká, pod zoubky nám křupe,
má ji rád i táta. Za skleníkem dupe.
(paprika)

Tipy na další činnosti: Návštěva sadu a zahradnictví, výroba pokrmů z ovoce a zeleniny, využití odšťavňovače, vaření přesnídávky, pečení jablečného závinu.

U OHÝNKU

Prázdniny se blíží ke svému konci, ale nebojte se. Sluníčko nás ještě potěší svými teplými doteky. K večeru, když je nám chladno, můžeme s rodiči a s kamarády posedět u ohýnku. Možná že uvidíme poletovat netopýry.

OPÉKÁME DOBROTY

(pohyb a melodizace: Či a či a či či či)

Posezení u ohýnku patří neodmyslitelně k letním večerům.

Počkáme, až bude tma, táta škrtně sirkou,
u ohýnku zpíváme s Alenou a s Jirkou.

(dřepy v rytmu)
(chytit se s kamarády do kruhu)

Opékáme dobroty,
už máme hlad. A co ty?
Opékáme dobroty,
už máme hlad. A co ty?

(chůze do kruhu)
(chůze ven z kruhu)
(chůze do kruhu)
(chůze z kruhu)

Potom oheň pořádně vodou uhasíme.
Než bys řekl raz, dva, tři, ležíme a spíme.

(třepotat prsty před tělem)
(tlesknout třikrát, přejít do lehu)

Opekli jsme dobroty,
příště zase. A co ty?

(skrčit nohy v kolenou)
(šlapat na kole)

KONEC PRÁZDNIN

(písnička)

V závorce jsou názvy not pro zahrání melodie.

Něco končí, něco začíná,
těšíme se na své kamarády,
zamáváme našim prázdninám,
za rok budou zase zpátky tady.

(c f f f f f g a f)
(g g g g g a b b a)
(c f f f f f g a f)
(g g g g g f e g g)

Ve školce si spolu chceme hrát,
kreslit, cvičit, malovat i zpívat,
po obědě jde se chvíli spát,
podívejte, já už zase zívám.

Něco končí, něco začíná,
na prázdniny vzpomíná se krásně,
sluníčko se ještě usmívá.

Zamáváme k obloze?
No jasně!

(zpívá pedagog)
(zavolají děti)

Popovídejme si s dětmi, jak prožily prázdniny, co se jim líbilo, jestli se jim po někom stýskalo a co by chtěly brzy zopakovat. Můžeme přinést na ukázkou suvenýry nebo fotografie z cest.

Tipy na další činnosti: Poslech a zpěv písničky Prázdniny u babičky, kniha Honzíkova cesta.

ZIMA (PROSINEC, LEDEN, ÚNOR)

ČERT, ANDÍLEK A MIKULÁŠ

Každý rodič nebo pedagog má na návštěvu čerta v mateřské škole jiný názor. Pravdou je, že by se chování čertů mělo lišit podle toho, za jak starými dětmi přišli, a u některých slabších povah bohatě postačí návštěva anděla s Mikulášem.

KDO SE ČERTA NEBOJÍ

(pohyb a melodizace: Uvítíme věneček)

Kdo se čerta nebojí, ještě chvíli postojí,
ostatní si na zem sednou, zeptám se vás ještě jednou,
kdo má z čertů strach, sedí na patách.

(zůstanou stát nebojsové)
(sed na kolenou)
(sed na patách)

Kdo chce pozvat andílka, koho láká nadílka?
Kdo chce pozvat Mikuláše, nabídnout mu z naší kaše, (naznačit míchání ukazováčkem)
tak ten vyskočí, pak se zatočí.

(předpažit, dlaně nahoru)
(stoupnout, otočka kolem své osy)

Následuje vaření čertovské kaše. Použijeme jednoduchý recept na krupicovou kaši.

ČERTI V PEKLE TANČILI

(pohyb a melodizace: Komáří se ženili)

Čerti v pekle tančili, hop, hej, tančili,
potom guláš vařili, ham, ham, vařili.

(vrtění zadečkem, poskoky na místě)
(naznačit míchání oběma rukama)

Sůl a pepř a paprika, paprika,
kdo nám guláš zamíchá?
(opakovat)

(pleskat o boky)
(zvedat ramena)

Lucifer má velký hlad, ham, ham, velký hlad,
po obědě půjde spát, pš, pš, půjde spát.

(vrtění zadečkem, poskoky)
(hlavu položit na sepjaté ruce)

Usne během chvilinky, chvilinky,
když zavřeme pusinky.
(opakovat)

(houpat se ze strany na stranu)
(ukazováček před ústa, ztláčit hlas)

Andílek a Mikuláš, hodný Mikuláš,
přijdou, neboj, vždyť je znáš, neboj, vždyť je znáš.

(tleskat v rytmu)
(chůze na místě)

Čert zůstane u dveří, u dveří,
snědl by nám večeři.
(opakovat)

(otočit se zády)
(při opakování se otočit zpět)

ANDĚL, MIKULÁŠ A ČTYŘI ČERTI

(obdoba hry hlava, ramena, kolena, palce)

Spojení slov s pohybem není jednoduché, proto začínáme pomaličku
a postupně zrychlujeme podle dovednosti dětí.

Anděl, Mikuláš a čtyři čerti
a čtyři čerti a čtyři čerti,
anděl, Mikuláš a čtyři čerti
přišli se k nám podívat.

(hlava, ramena, kolena, palce)
(kolena, palce, kolena, palce)
(hlava, ramena, kolena, palce)
(chůze na místě)

Tipy na další činnosti: Výroba papírového řetězu, písnička Čerti v pekle, ti se radujou (YouTube), pohádky s čertovskou tematikou, stavba peklíčka z kostek nebo stavebnice.

PŘILOŽÍME DO KAMEN

V zimě se zásoby uhlí nebo dřeva hodí. Doma je pak hezky útulno. Studené ruce si zahřejeme na topení a mokrá čepička se tam také ráda usuší.